

SNG Nova Gorica / Premiera: Kdo se boji črnega moža **gledališču** tokrat prvič predstavil kot režiser in ki je bil za svoje

Strah ima velike oči

Kdo naj se, po tako krutih, krvavih dogodkih v Parizu in drugod po svetu, ne bi bal "črnega moža", neznanca, tujca, še posebno, če v svojih rokah drži moralno orožje in strelja v nič hudega sluteče ljudi, ki bi radi le v miru uživali svoje proste urice? Težko je v takem duševnem razpoloženju iskati dobro v človeku, iskati v njem tisto človečnost, po kateri vsi hrepenimo, da bi zavlada med nami (utopične želje?). Vse nas namreč vodi v smer ksenofobije, ki se ji je težko izogniti.

Ustvarjalci svojevrstne predstave, pravzaprav dramsko plesne etude, kot so jo poimenovali, *Kdo se boji črnega moža*, ki je krstno izpovedala svoje poglede na tujce in tujstvo, migrante in migracijo, v četrtek, 12. novembra 2015, na velikem odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica kot zunaj abonmajska gledališka ponudba, gotovo si niso mislili, da bo izbrana tema tako trpko aktualna in da se bo tako neposredno tikala te naše tako zelo ranljive Evrope. Tega našega "starega kontinenta", prepojenega z antiko in visokimi mislimi velikih modrecev, ta kontinent, ki je sanjal o bratstvu med narodi in je zato odpravil vse svoje notranje meje, a jih sedaj ob zmeraj novih valo-

vih migrantov v strahu pred neznanim, ki lahko ob tem nastopi, spet postavlja v obliki bodečih pregrad in zidov. Smilijo se nam množice ljudi, ki bežijo iz vojnih žarišč, a žal so med njimi gotovo tudi "potuhnjeni" črni možje, ki sejejo strah in teror s svojimi okrutnimi dejanji. Zato se v nas

Marjuta Slamič in Nastja Bremec

prebuja prastrah pred vsem tistim, kar nam je tuje, neznano, pa tudi vselej v nas prisoten strah pred smrtjo, ki preži na vsakem koraku. Tudi zato, ker se večkrat čutimo zapuščene, osamljene, nesprejete v tej razčlovečeni družbi. Še v lastni družini se človek lahko počuti sam, vsem tuj.

Režiser, igravec in koreograf Ivan Peternelj, ki se je v **novogoriškem**

ustvarjalno delo mnogokrat nagrajen – tudi z Župančičevo nagrado, najvišjo nagrado, ki jo podeljuje Mestna občina Ljubljana za umetniško ustvarjanje, in dramaturginja Tereza Gregorič iz **SNG Nova Gorica** sta iz besedil znanih domačih in tujih avtorjev, Daneta Zajca, Gregorja Strniše, Boštjana

Videmška, Charlesa Baudelaira, Ingmarja Bergmana, Williama Shakespeara in Alberta Camusa stkala svojevrstno uprizoritev, v kateri ima središčno mesto beseda s svojo sporočilno močjo. Ta naj nas vodi do človečnosti, do

humanosti, ki nam velikokrat primanjkuje. Izbrani teksti, ki so jih z dokajšnjo izrazitostjo in poglobljenim žarom podajali – in pri tem lahko svobodno interpretirali in jim vdahnili tudi svoje čustveno razpoloženje ob vsebinski sporočilnosti – igralci Marjuta Slamič (Ona, Reka, Smrt), Gorazd Jakomini (Tujec, Volk, On) in Ana Facchini (Poeta), so zvezili zelo li-

rično, poetično tkanino, ki jo je še poudarjala izrazna moč svetlobe in zatemnitve (mladi oblikovalec svetlobe Jaka Šimenc) v glavnem golega odra, odetega v črne nianse (scenografija AVGUS). Poetično ozračje, z vznemirljivimi odtenki vred, sta nedvomno ustvarjala tudi plesalca in koreografa Nastja Brevec in Michal Rynia (Senci) na glasbo Mitje Vrhovnika Smrekarja. Njuni telesni gibi so večkrat bolj zgovorni kot vsaka izražena beseda. Skrivnosten ton celoti so dajali tudi kostumi v črnih odtenkih po zamisli Barbare Stupica. Nekateri prizori so bili res enkratni; Shakespeareovi verzi so iz ust Gorazda Jakominija izzveneli v vsej svoji arhaični veličini. Tudi Marjuta Slamnič in Ana Facchini sta vzbudili v gledalcu kar nekaj emocij.

V poetično ozračje so sicer "trdo" realistično zarezali izvlečki iz slovenskega zakonika o tujcih, njihovih pravicah in še marsičem, izrečeni v hladnem, drdrajočem tonu. Bolj sprejemljiv je bil intermezzo, ki so ga ustvarili citati iz enciklopedije o migracijskem toku ptic, ki se kot selivke vedno znova odpravljajo na dolgo pot čez morje, pa se spet vračajo k nam. Pri tem je plesna izraznost spet očarljivo napolnila oder. Splòh je bila ta svojevrstna dramska "simfonija" prepojena z zvoki, pesmijo, simbolnimi segmenti, ki so se brez dvoma dotaknili gledalčeve notranjosti, v kolikšni meri, pa naj vsak zase presodi.

IK